

Protokół

34. posiedzenia, III. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 5. października 1907.

Początek o godzinie 10 minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, Ks. Wiktor Mazikiewicz.

Obecnym posłów 132.

Ze strony Rządu: c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 32 posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 33 posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, iż wpłynęło pismo c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie z dnia 27. września 1907 Vr. VI. 1765/7 (28) o zezwolenie na karne ściganie p. Stapińskiego, i wzywa sekretarza do odczytania tego pisma.

Sekretarz p. M. Urbański odczytuje powyższe pismo c. k. Sądu krajowego kar-

nego w Krakowie, poczem wnosi na odesłanie tego pisma do komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy wniosków ten p. Urbańskiego M. uchwała.

Sekretarz p. Urbański M. odczytuje spis petycji wniesionych po dzień 5. października 1907 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej: L. s. 3472, 3476 do 3480, 3489, 3490, 3495—3498, 3500, 3505—3507, 3510, 3515, 3516, 3518.

Komisji szkolnej: L. s. 3469, 3470, 3473, 3474, 3491, 3492, 3493, 3519.

Komisji petycyjnej: L. s. 3501.

Komisji administracyjnej: L. s. 3511, 3514.

Komisji kolejowej: L. s. 3475, 3502, 3503.

Komisji przemysłowej: L. s. 3508.

Komisji wodnej: L. s. 3509.

Komisji dla reformy wyborczej: L. s. 3471, 3499, 3512, 3513.

Wydziałowi krajowemu: L. s. 3494, 3529.

Po odczytaniu petycyi L. s. 3469 Eleonory Bosakowej wdowy po nauczycielu w Mokrzkach o podwyższenie emerytury, przemawia p. Krempa popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Lubomirski K. odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petyi L. s. 3470 gminy Nadbrzezie, pow. Tarnobrzeg, w sprawie budowy szkoły, przemawia p. Krempa popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Lubomirski K. odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 3494 Stefana Łabisza z Nowej wsi o zapomogę z powodu pożaru, przemawia p. Gnoiński Jan, popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Lubomirski K. odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 3503 gminy Wiśnicz nowy o budowę normalnotorowej kolei żelaznej w Bochni przez Wiśnicz do Sowlin pod Limanową, przemawia p. ks. Stojalowski, popierając tę petycyę, pod względem zaś formalnym wnosząc na przekazanie tej petycyi komisji kolejowej z tem, aby komisja kolejowa w razie niezłatwienia tej petycyi odesłała ją Wydziałowi krajowemu.

Izba uchwała powyższy wniosek formalny p. ks. Stojalowskiego bez rozprawy.

Sekretarz p. Lubomirski K. odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 3510 Zarządu rzem. przem. Bursy w Stanisławowie o subwencyę, przemawia p. Huryk, popierając tę petycyę.

Sekretarz p. Lubomirski K. odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi L. s. 3529 komitetu wystawy przemysłowo-rolniczej w Wadowicach o przyznanie subwencyi na częściowe pokrycie kosztów urządzenia wystawy, przemawia p. Męciński popierając tę petycyę którą odesłano do Wydziału krajowego.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyi.

Sekretarz p. Urbański czyta:

W n i o s e k

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

załączony pod 17. projekt ustawy zmieniającej postanowienia §§. 3. i 12. statutu krajowego i projekt ustawy zmieniającej, a względnie uzupełniającej niektóre postanowienia sejmowej ordynacyi wyborczej.

Lwów, dnia 4. października 1907.

Wnioskodawca:

Tadeusz Cieński w r.

Sozański, A. Theodorowicz, Vivien, Horodyski, Korytowski, Wiśniewski, Rudrof, Pastor, Szponder, Wilczkiewicz, Lityński, Kl. Dzieduszycki, Krzysztofowicz, L. Cieński, Wesoliński, Czarkowski - Golejewski, Skalkowski, Trzecieski, Kozłowski.

Projekt ustawy

zmieniającej postanowienia §§. 3. i 12. statutu krajowego z dnia 26. lutego 1861 r.

Art. I.

Postanowienia §. 3. statutu krajowego z dnia 26. lutego 1861 roku i ustawy z dnia 20. września 1866 roku, zawierającej do-

datek do §. 5. statutu krajowego (Dz. u. i rozp. kr. Nr. 22) w brzmieniu ustawy z dnia 18. marca 1900 (Dz. u. kr. Nr. 41), tudzież postanowienia §. 12. statutu krajowego z dnia 26. lutego 1861 roku znoszą się w dotychczasowym brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

§. 3.

Sejm krajowy składa się ze studzięćdziesięciu ośmiu członków, a mianowicie:

I. a) z trzech arcybiskupów lwowskich księcia biskupa krakowskiego, dwóch biskupów przemyskich, biskupa tarnowskiego i biskupa stanisławowskiego;

(W razie wakującej stolicy arcybiskupiej lub biskupiej administrator dyecezyi jest członkiem Sejmu krajowego).

b) z prezesa akademii umiejętności w Krakowie; z rektorów uniwersytetu krakowskiego i lwowskiego, tudzież rektora szkoły politechnicznej lwowskiej;

c) z prezydentów miasta Krakowa i Lwowa;

II. a) z czterdziestu czterech posłów wybranych w grupie ziemian wyżej opodatkowanych;

b) z dwunastu posłów wybranych w grupie przemysłowo-handlowej;

III. ze stu dwudziestu ośmiu posłów wybranych w grupie ogólnej.

§. 12.

Z grona Sejmu wybrany będzie jeden z członków Wydziału krajowego przez posłów grupy ziemian i przemysłowo-handlowej (§. 3. II. a b), a dwóch przez posłów grupy ogólnej (§. 3. III.).

Dalszych trzech członków Wydziału krajowego wybierze całe zgromadzenie sejmowe z łona swego.

Każdy wybór taki odbywa się bezwzględna większością głosów.

Jeżeli za pierwszym i drugim aktem wyborczym bezwzględna większość głosów nie zostanie uzyskana, wówczas należy przedsięwziąć wybór ściślejszy między temi dwiema osobami, które przy drugim głosowaniu otrzymały największą liczbę głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w wykonanie po upływie bieżącego peryodu sejmowego.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Projekt ustawy.

zmieniającej, a względnie uzupełniającej niektóre postanowienia sejmowej ordynacyi wyborczej z dnia 26. lutego 1861 roku.

Art. I.

Zmieniając i uzupełniając sejmową ordynację wyborczą z dnia 26. lutego 1861 roku względnie zmieniając ustawę z dnia 20. września 1866 r. (Dz. u. kr. Nr. 24), ustawę z dnia 13. stycznia 1869 r. (Dz. u. kr. Nr. 13), ustawę z dnia 6. października 1869 r. (Dz. u. kr. Nr. 31), ustawę z dnia 17. grudnia 1884 r. (Dz. u. kr. Nr. 1 ex 1885), ustawę z dnia 15. czerwca 1898 (Dz. u. kr. Nr. 53) i ustawę z dnia 18. marca 1900 r. (Dz. u. kr. Nr. 42), wydają się w części w miejsce paragrafów poniżej oznaczonych, w części jako nowe dodatkowe paragrafy, następujące postanowienia:

§. 1.

Pod względem wyboru posłów z grupy ziemian tworzą:

1. obwód krakowski i okręg wyborczy
2. obwód tarnowski

i rzeszowski razem 1 okręg wyborczy,

3. obwód sanocki i sądecki razem 1 okręg wyborczy

4. obwód przemyski i samborski razem 1 " "

5. obwód lwowski, stryjski żółkiewski razem 1 " "

6. obwód brzeżański, złoczowski razem 1 " "

7. obwód tarnopolski, czortkowski razem 1 " "

8. obwód stanisławowski, kołomyjski, razem 1 " "

Uprawnieni do wyboru każdego okręgu tworzą jedno ciało wyborcze i wybierać mają w okręgach I. 1, 4, 5, 6, 7 po sześciu posłów, w okręgach I. 2, 3 po pięciu, a w okręgu I. 8 czterech posłów.

§. 2.

Głównem miejscem wyborczem w każdym okręgu wyborczym utworzonym dla wyboru posłów z grupy ziemian jest miasto obwodowe tego obwodu, który w §. 1 przy ustanawianiu każdego okręgu wyborczego najpierw jest wymieniony.

§. 3.

Pod względem wyboru posłów z grupy przemysłowo-handlowej, tworzą powiaty polityczne względnie miasta:

1) Kraków (miasto)-Kraków-Chrzanów-Biała-Żywiec-Wadowice-Podgórze-Wieliczka-Myślenice-Nowy-Targ - Limanowa-Bochnia-Brzesko- jeden okręg wyborczy;

2) Tarnów-Dąbrowa-Mielec-Pilzno-(Gorlice-Jasło - Krosno-Brzozów - Strzyżów-Ropczyce-Rzeszów-Łańcut-Przeworsk-Kolbuszowa-Nisko-Tarnobrzeg-Nowy Sącz - Grybów jeden okręg wyborczy;

3) Lwów (miasto)-Przemysł-Jasosław-Cieszanów - Jaworów - Mościska - Rudki-Gródek-Rawa ruska-Sokal-Żółkiew - Lwów-Ży-

daczów - Rohatyn - Bobrka - Przemysłany-Kamionka strumiłowa jeden okręg wyborczy;

4) Stanisławów-Bohorodeczany-Tlumacz-Nadwórna-Kołomyja-Peczeniżyn-Kosów-Kalusz-Dolina - Stryj-Drohobycz - Sambor-stary Sambor-Turka-Lisko-Dobromil-Sanok-Śniatyn jeden okręg wyborczy;

5) Tarnopol - Brody-Złoczów - Zborów-Brzeżany-Zbaraż-Skałat - Husiatyn-Trembo-wła-Podhajec-Buczacz-Czortków-Horodenka-Zaleszczyki jeden okręg wyborczy;

Uprawnieni do wyboru w każdym z wymienionych okręgów tworzą jedno ciało wyborcze i wybierać mają: w okręgu I. czterech posłów, w okręgu II. dwóch posłów, w okręgu III. trzech posłów, w okręgu IV. dwóch posłów, w okręgu V. jednego posła.

§. 4.

Głównem miejscem wyborczem w okręgu I. tej grupy jest miasto Kraków, w okręgu II. miasto Tarnów, w okręgu III. miasto Lwów, w okręgu IV. miasto Stanisławów, w okręgu V. miasto Tarnopol.

§. 5.

Pod względem wyboru posłów z grupy ogólnej tworzą powiaty polityczne względnie miasta:

1. Chrzanów jeden okręg wyborczy

2. Miaste Kraków " " "

3. Kraków (pow.)-Podgórze razem " " "

4. Wadowice " " "

5. Biała " " "

6. Żywiec " " "

7. Myślenice-Wieliczka razem " " "

8. Limanowa-Nowy Targ razem " " "

9. Bochnia-Brzesko razem " " "

10. Tarnów	jeden okręg wyborczy	30. Złoczów-Zborów-Przemysłany raz.	jeden okręg wyborczy
11. NowySącz-Grybów razem	" " "	31. Tarnopol-Zbaraż razem	" " "
12. Jasło-Gorlice razem	" " "	32. Skalał-Husiatyn razem	" " "
13. Pilzno-Ropczyce razem	" " "	33. Czortków-Borszczów razem	" " "
14. Dąbrowa-Mielec razem	" " "	34. Buczaecz-Trembowla razem	" " "
15. Tarnobrzeg-Nisko razem	" " "	35. Brzeżany-Rohatyn razem	" " "
16. Rzeszów	" " "	36. Zaleszczyki-Horodenka-Śniatyn razem	" " "
17. Łańcut-Kolbuszowa razem	" " "	37. Kołomyja-Peczeniżyn-Kosów raz.	" " "
18. Dobromil-Brzozów-Strzyżów razem	" " "	38. Tłumacz-Borohodezany-Nadwórna razem	" " "
19. Sanok-Krosnorazem	" " "	39. Stanisławów-Podbajce razem	" " "
20. Jarosław-Przeworsk razem	" " "	40. Kałusz-Dolina-Żydaczów razem	" " "
21. Przemyśl Mościska razem	" " "		
22. Stary Sambor-Lisko-Turka razem	" " "		
23. Stryj-Droho-byecz razem	" " "		
24. Miasto Lwów	" " "		
25. Lwów-Bóbrka razem	" " "		
26. Sambor-Rudki-Gródek razem	" " "		
27. Cieszanów-Jaworów-Rawa ruska razem	" " "		
28. Żółkiew-Sokal razem	" " "		
29. Brody - Kamionka strum. razem	" " "		

§. 6.

Miejscem wyborczym w grupie wyborczej ogólnej w okręgach I. 2. i I. 24. jest każde z wymienionych tam miast. W innych okręgach miejscami wyborczymi dla koła II. i III. są poszczególne miasta powiatowe, dla koła I. poszczególne gminy lub kilka gmin połączonych w jedną grupę oznaczoną przez władze krajowe polityczne. Głównem miejscem wyborem w tych okręgach jest siedziba władzy politycznej powiatowej tego powiatu, który w §. 5. przy ustanawianiu okręgów wyborczych wymieniony jest na pierwszym miejscu.

§. 7.

Okręg wyborczy I. 2. wybiera pięciu posłów, okręg I. 24. dziewięciu posłów, ka-

zdy z innych wymienionych w §. 5. okręgów po trzech posłów.

W każdym z wymienionych w §. 5. okręgów utworzone są trzy koła wyborcze, z których każde wybiera osobno posła. W okręgu I. 2. koło I. wybiera trzech posłów, II. i III. każde po jednym. W okręgu I. 24. koło I. wybiera pięciu posłów, koło II. i III. dwóch posłów. Postanowienia szczegółowe co do ewentualnego rozkładu na dzielnicowe okręgi wyborcze w zakresie każdego z trzech kół wyborczych należy w okręgu I. 2. do reprezentacji król. stoł. miasta Krakowa, w okręgu I. 24. do reprezentacji król. stoł. m. Lwowa. Uchwała w tym kierunku winna zapaść w każdej z wymienionych reprezentacji większością absolutną głosów. Zmiana raz ważnie powziętej w tym kierunku uchwały może dojść do skutku jedynie w tych warunkach, które są wymagane do zmiany statutu miejskiego.

We wszystkich innych okręgach grupy ogólnej każde koło wybiera jednego posła.

§. 8.

Posłów z grupy ziemiańskiej wybierają wszyscy obywatele austriacy, posiadający w jednej gminie katastralnej taką własność ziemską, z której podatek gruntowy wynosi przynajmniej 200 K.

§. 9.

Za kobietę posiadającą taką własność żyjącą z mężem, głosuje mąż, za inne kobiety ich pełnomocnik; za posiadacza niewłasnowolnego jego prawny zastępca lub mianowany przez tego zastępcę pełnomocnik.

§. 10.

W grupie tej mają prawo głosowania także korporacje, instytucje, stowarzyszenia lub spółki, posiadające taką własność ziemską; prawo głosowania wykonuje wówczas ta osoba, która w myśl obowiązują-

ych przepisów uprawniona jest do reprezentowania takiej korporacji, instytucji, stowarzyszenia lub spółki na zewnątrz.

§. 11.

Posłów z grupy handlowo-przemysłowej wybierają wszyscy obywatele austriacy zamieszkali przynajmniej od roku w Galicyi, którzy posiadają przedsiębiorstwo przemysłowe, górnicze lub handlowe, z którego roczny podatek zarobkowy wynosi przynajmniej 200 koron.

§. 12.

Za kobietę, posiadającą taką własność, żyjącą z mężem, głosuje mąż, za inne kobiety ich pełnomocnik; za posiadacza niewłasnowolnego jego prawny zastępca lub mianowany przez tego zastępcę pełnomocnik.

§. 13.

W grupie tej mają także prawo wyborcze przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego składania rachunków, opłacające podatek roczny przynajmniej 200 koron, a wykonuje je przez tę osobę, która w myśl obowiązujących przepisów uprawniona jest do reprezentowania takiego przedsiębiorstwa na zewnątrz.

§. 14.

W grupie wyborczej ogólnej jest uprawniona do głosowania:

1) W kole pierwszym każda osoba płci męskiej, jeżeli w dniu rozpisania wyborów jest obywatelem austriackim, ukończyła 24-ty rok życia, nie jest wyjętą ani wyłączoną od prawa wyborczego wedle ordynacji sejmowej i w dniu rozpisania wyborów ma swe mieszkanie przynajmniej od roku w Królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskim a prócz tego:

a) bądź opłaca od roku z jakiegokolwiek tytułu jakikolwiek podatek bezpośredni;

b) bądź też posiada przynajmniej wykształcenie początkowe.

Wykształcenie początkowe udowadnia się dokumentem publicznym stwierdzającym, że dana osoba uczyniła zadość obowiązkowi szkolnemu, względnie potwierdzeniem władzy politycznej I. instancyi, że osoba ta umie czytać i pisać w jednym z języków krajowych.

2) W kole drugim każda osoba płci męskiej, która posiada wymienione powyżej warunki ogólne prawa głosowania, a prócz tego:

a) bądź opłaca w podatkach bezpośrednich sumę najmniej 20 K.;

b) bądź też posiada wykształcenie wyższe lub średnie.

Za wykształcenie średnie należy uważać ukończoną szkołę średnią lub jakąkolwiek zawodową wyższą od szkoły normalnej.

3) W kole trzecim każda osoba płci męskiej, która posiada wymienione wyżej warunki ogólne prawa głosowania, a prócz tego:

a) bądź opłaca od roku w podatkach bezpośrednich sumę najmniej 75 K.;

b) bądź też posiada stopień doktorski.

§. 15.

Każdy wyborca wykonać może swe prawo wyborcze tylko w jednym okręgu wyborczym i w zasadzie tylko osobiście.

Wyjątkowo mogą do wyboru uprawnieni z grupy ziemiańskiej i z grupy handlowo-przemysłowej wykonywać swe prawo głosowania przez pełnomocnika; pełnomocnik musi być jednak w tej grupie wyborców uprawniony do głosowania i zastępować może tylko jednego uprawnionego do wyboru.

Kto jest uprawniony do głosowania w grupie ziemiańskiej, może w razie posiadania przepisanych warunków wybierać

równocześnie w grupie handlowo-przemysłowej i na odwrót.

Uprawnieni do wyboru w grupie ziemiańskiej i handlowo-przemysłowej, którzy więcej niż w jednym okręgu dobra lub przedsiębiorstwa posiadają, wykonywać mają swe prawo wyborcze w tym okręgu, gdzie leży najwyższej opodatkowane przedsiębiorstwo.

W grupie wyborczej ogólnej każdy posiadający warunki, które dają mu prawo wyborcze w pewnym kole, może z tego prawa korzystać bez względu na to, czy równocześnie posiada prawo głosowania w innym(nych) kole(łach) lub grupie(ach) i czy je wykonywa.

Jeżeli uprawniony do wyboru z grupy ogólnej posiada więcej miejsc zamieszkania, tedy wykonywać może prawo wyborcze tylko w okręgu zwyczajnego swego zamieszkania.

§. 16.

Posłem sejmowym może być wybrany każdy, który :

a) uprawniony jest według postanowień poprzednich do wyboru posła na Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem w którejkolwiek z grup wyborczych;

b) liczy przynajmniej lat 30.

§. 17.

Od wykonywania prawa wyborczego i wybieralności są wyłączeni :

a) osoby, które wyrok sądowy uznał winnymi jakiegokolwiek zbrodni, przestępstwa z chciwości zysku popełnionego, występku przewidzianego ustawą wojskową z dnia 11. kwietnia 1888 (Dz. n. p. Nr. 41), przekroczenia z §. 512. powsz. ust. karnej, lub występku karygodnego po myśli ustawy o ochronie wolności wyborów z dnia 26. stycznia 1907 (Dz. p. p. Nr. 18).

Skutek tej kondemnaty ma ustać wraz z odbyciem kary względem zbrodni, wymienionych w §. 6. pod liczbami od do 101

ustawy z dnia 15. listopada 1867 (Dz. p. p. Nr. 131), względem występów wojskowych po 3 latach od odbycia kary, względem innych powyżej wymienionych przestępstw w 10 lat od odbycia kary.

b) osoby skazane za naruszenie wolności zgromadzeń po myśli §. 15. ustawy z dnia 26. stycznia 1907 (Dz. p. p. Nr. 18) na przeciąg lat 6 od odcierpienia kary;

c) osoby oddane pod dozór policyjny, lub osadzone w domu pracy przymusowej do upływu trzech lat od wygaśnięcia dozoru policyjnego, względnie od wypuszczenia z domu pracy przymusowej;

d) osoby skazane po myśli §§. 236. i 523. pow. ust. kar., lub dwukrotnie za przekroczenie §. 1. ustawy z dnia 19. lipca 1877 (Dz. p. p. Nr. 67), na przeciąg lat 3 od odbycia kary;

e) osoby, do których majątku konkurs ogłoszono aż do chwili ukończenia konkursu; kupcy, którzy popadli w konkurs aż do dopełnienia warunków w §§. 247. i 248. ordynacyi konkursowej określonych;

f) osoby, które są ciężarem dobroczynności publicznej.

g) osoby, którym na mocy orzeczenia sądowego władzę ojcowską odebrano, jak długo trwają skutki orzeczenia.

h) w grupie ogólnej osoby, zostające pod władzą ojcowską, opieką lub kuratelą.

§. 19.

Rozpisanie wyborów do Sejmu ma być uczynione w ten sposób, ażeby naprzód byli wybrani posłowie grupy ogólnej w kole pierwszym, potem w kole drugim, trzecim, wreszcie posłowie z grupy ziemian i z grupy przemysłowców.

§. 20.

Rozpisanie wyborów ogólnych do Sejmu ma być obwieszczone za pośrednictwem dzienników krajowych i ogłoszeń we wszy-

stkich gminach Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem.

Rozpisanie uzupełniających wyborów do Sejmu ma być obwieszczone w grupie ziemian i w grupie przemysłowców za pośrednictwem dzienników krajowych, w grupie ogólnej za pośrednictwem dzienników i ogłoszeń we wszystkich gminach tworzących okręg wyborczy.

§. 25.

Listy wyborców z grupy ogólnej, odrębne dla każdego z trzech kół wyborczych, winny być sporządzone przez naczelnika władzy politycznej w każdym powiecie i wyłożone do dowolnego przeglądu, a mianowicie lista wyborców koła I. w lokalu urzędowym każdej gminy, listy wyborców koła II. i III. w siedzibie politycznej władzy każdego powiatu. — W mieście Krakowie i Lwowie listy każdego z trzech kół wyborczych winny być wyłożone do przeglądnięcia w lokalu urzędowym każdej dzielnicy.

Wyłożenie list wyborczych powinno być obwieszczone zapomocą dzienników krajowych i ogłoszeń z wyznaczeniem czteronastodniowego terminu do reklamacyi, począwszy od dnia obwieszczenia.

Reklamacye po upływie tego terminu wniesione jako spóźnione odrzucić należy.

O tem, czy wniesione reklamacye w sprawie wpisania na listę wyborców z grupy ogólnej osób nieuprawnionych do głosowania lub pominięcia osób uprawnionych, są uzasadnione czy nieuzasadnione stanowi naczelnik władzy politycznej każdego powiatu, w Krakowie i we Lwowie prezydent miasta, którym przysługuje równocześnie prawo sprostować z urzędu listy wyborców z tej grupy w czasie aż do końca terminu wnoszenia reklamacyi. Po tym terminie prawo sprostowania z urzędu listy wyborców z tej grupy przysługuje jedynie Namiestnikowi.

§. 34.

Kierownictwo aktu wyborczego, który ma się odbyć w każdym ciełe wyborczym w obecności komisarza rządowego, poruczone będzie komisji wyborczej. Komisja ta ma się składać:

1. w grupie ziemian i w grupie przemysłowców z pięciu członków, a mianowicie z trzech członków wybranych przez uprawnionych do wyboru, a dwóch mianowanych przez naczelnika władzy politycznej tego powiatu politycznego, w którym odbywa się wybór; w Krakowie i Lwowie przez Namiestnika.

2. W grupie ogólnej z siedmiu członków, a mianowicie z trzech mianowanych przez reprezentację gminną miejsca wyborczego, trzech mianowanych przez komisarza wyborczego z pośród uprawnionych do wyboru i jednego wybranego względną większością głosów przez wyznaczonych w powyższy sposób członków komisji. W razie równości głosów rozstrzyga komisarz. Dla każdego koła wyborczego w grupie ogólnej winna być ustanowiona osobna komisya.

§. 39.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem winna komisya wyborcza przekonać się, czy urna przeznaczona do składania kart głosowania jest próżna.

Głosowanie rozpoczyna się tem, że członkowie komisji wyborczej oddają swe głosy. Następnie oddają głosy wyborcy.

Każdy wyborca winien przy oddaniu głosu okazać swą kartę legitymacyjną.

Przy głosowaniu przewodniczący komisji wyborczej odbiera od każdego wyborcy złożoną kartę głosowania, wkłada każdą z osobna nieotworzoną do urny wyborczej i czuwa nad tem, by zamiast jednej nie oddano więcej kart głosowania.

§. 40.

Karty głosowania znajdują się w przechowaniu komisarza wyborczego i mogą

być przez niego wydane wyborcy dopiero w dniu wyborów, w oznaczonym lokalu wyborczym za okazaniem karty legitymacyjnej. Każdy wyborca otrzymuje jedną kartę głosowania, której duplikat może otrzymać dopiero w wypadku wiarogodnego stwierdzenia nieużyteczności pierwszej karty. Karta głosowania może być wypełniona przez wyborcę dopiero w samym lokalu wyborczym. W tym celu winno być zarządzone w lokalu to, co jest potrzebne, by wyborca mógł sam bez przeszkody kartę taką wypełnić; nalepianie gotowej kartki z nazwiskiem na kartę głosowania jest dozwolone. Jeżeli na jedno koło w jednym okręgu wyborczym przypada dwóch lub więcej posłów, ma każdy wyborca wpisać na kartę najwyżej tyle nazwisk, ile posłów ma być w tym okręgu przez dane koło wybranych. Nazwiska dalsze ponad oznaczoną liczbę są bez znaczenia.

§. 45.

Po ukończeniu oddawania głosów, o czym orzeka przewodniczący komisji wyborczej, należy zamknąć lokal wyborczy, w którym mają tylko pozostać: komisarz wyborczy, członkowie komisji wyborczej, oraz dodany przez komisarza sekretarz.

Przed skrutynium przewodniczący komisji wyborczej pomiesza kartki wyborcze w urnie wyborczej, poczem wyjmuje je i przelicza. Następnie jeden z członków komisji wyborczej rozwija każdą kartę głosowania z osobna, a przejrząwszy ją, oddaje przewodniczącemu, który odczytuje kartę głośno i podaje dalej do oglądnięcia innym członkom komisji.

Dwóch członków komisji wyborczej prowadzić ma każdy w jednym egzemplarzu listę oddanych głosów. W liście tej ma być wymieniony po nazwisku każdy, kto otrzymał głos na posła, a obok jego nazwiska należy położyć liczbę 1, przy drugim na niego oddanym głosie liczbę 2, przy trzecim liczbę 3 i t. d. Obie listy głosowania mają zgadzać się z sobą i mają

być podpisane przez wszystkich członków komisji i przez komisarza wyborczego. W razie różnic między obydwoma listami będzie przedsięwzięte skrutynium powtórne. Rezultat ukończonego obliczenia głosów winien przewodniczący komisji wyborczej natychmiast ogłosić.

Jeżeli głosowanie dla tego samego wyboru odbywa się w więcej niż jednym miejscu wyborczym, winny być akty wyborcze z każdego miejsca głosowania oddane komisarzom wyborczym w tym celu, aby je odesłali za pośrednictwem starostów komisji wyborczej głównego miejsca głosowania, która zestawi i stwierdzi ostateczny wynik wyborczy. Wynik zestawienia winien przewodniczący komisji ogłosić natychmiast po obliczeniu.

§. 47.

Jeżeliby przy głosowaniu na któregośkolwiek z posłów wybrać się mających nie wypadła taka większość głosów, wówczas przystąpi się do ściślejszego wyboru.

W okręgach wyborczych złożonych z dwóch lub więcej miejsc wyborów, czynności te we wszystkich miejscach wyborów zarządzi naczelnik władzy politycznej tego powiatu, w którym leży główne miejsce wyborów.

§. 49.

Gdy potrzebna ilość posłów należycie wybrana została, protokół czynności wyborczej będzie zamknięty, przez członków komisji wyborczej, komisarza rządowego i sekretarza wspólnie podpisany; następnie będzie opieczetowany wraz z wszystkimi aktami głosowania i oddany komisarzowi wyborczemu celem przesłania Namiestnikowi.

W okręgach wyborczych złożonych z więcej miejsc wyborów, komisja głównego miejsca wyborczego spisze protokół swej czynności i wraz z wszystkimi aktami, nadesłanymi przez poszczególne komisje wyborcze, opieczetowany wręczy komisarzowi

wyborczemu, celem odesłania tych aktów Namiestnikowi.

§. 53.

Postanowienia dotąd obowiązującej ordynacji wyborczej o wybieraniu posłów z kuryi wielkich posiadłości ziemskich będą obowiązywały przy przeprowadzeniu wyborów w grupie ziemskiej i w grupie handlowo-przemysłowej. Wszelkie postanowienia dotychczasowej ordynacji, dotyczące wyborów w izbach handlowo-przemysłowych, w kuryi miejskiej i w kuryi gmin wiejskich tracą walor. Inne postanowienia tej ordynacji pozostają w mocy, o ile ustawa niniejsza inaczej nie stanowi.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w wykonanie po upływie bieżącego peryodu sejmowego.

Art. III

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o zmianę ustawy z dnia 16. czerwea 1877 L. 60 Dz. u. p. w tym kierunku, by właściciele żywego inwentarza przy sprzedaży mięsa z bydła z konieczności dorzniętego wolni byli od opłaty podatku konsumcyjnego.

We Lwowie, d. 5. października 1907.

Wnioskodawca:

Szwed, w r.

F. Włodek, Kuryłowicz, Hanczakowski, Skołyszewski, Pastor, Wilezkiewicz, Korol, Krempa, Mazikiewicz, Szmigielski, Bobaczewski, Oleśnicki, Staruch, Effenowicz.

I n t e r p e l a c y a

posła Krempy i tow. do JW. Pana Komisarza rządowego w sprawie obwałowania

rzeczki Sanu na przestrzeni od Pława w powiecie niskim.

Dziwnem atoli jest zjawiskiem, iż Rząd nie dba weale o to, aby bezpieczeństwo mienia rolników było zawarowane.

Gmina Nawa w powiecie niskim leży na takim terytorjum, iż z roku na rok topi mieszkańców pomienionej gminy rzeka San i to tak dalece, że woda wchodzi do domów, przez to, że San nie jest obwałowany, na całej przestrzeni od Pława do Leżajska.

Wobec tego zapytują podpisani:

Czy JW. Pan Komisarz rządowy nie raczy uznać za stosowne ten stan rzeczy zbadać polecieć, a następnie zarządzić obwałowanie Sanu w rzeczowej przestrzeni.

Lwów, 5. października 1907.

Interpelant
Krempa.

Potoczek, Mazikiewicz, Bojko, Stapiński, Kramarczyk, Kuryłowicz, Korol, Effinowicz, Hanczakowski, Mogilnicki, Skolyszewski, Oleśnicki, W. Szwed, Szmigielski, F. Włodek.

I n t e r p e l a c y a

posła Jakóba Bojki i tow. do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego.

Bezczelowe prześladowanie ludności wiejskiej za ostatnie wybory do parlamentu, nie tylko że nie ustaje, ale nawet przybiera coraz nowe, bardziej dzikie i bezmyślne formy.

Starostwo w Pilźnie wydało nakaz mieszkańcom wsi, by studnie wybetonowano, a przeprowadza wykonanie tegoż nakazu w sposób praktykowany chyba w Rosyi, bo doprowadzający do rozbastwienia i nadużyć podwładne organa, służące właśnie do strzeżenia porządku i bezpieczeństwa publicznego, t. j. żandarmów.

Dnia 20. września b. r. przyszedł do gminy Nawsie brzosteckie, położonej w

brzosteckim sądowym powiecie, żandarm Home z wójtem Antonim Łemkiem, do gospodarza Józefa Zięby i kazał mu czystą studnię, obłożoną wydrążonym kadłubem, jakich używają włościanie w zachodniej Galicyi, zawałić ziemią.

Gdy obecny przy tem syn Józefa Zięby, Antoni, prosił o zwłokę do dnia następnego (a prosić nie potrzebował, bo nakaz był bezprawny), albowiem trzeba najpierw wyjąć kadłub, który kosztował 12 koron, zirytowany żandarm przycisnął mu ba.net do piersi i tak trzymał dłuższą chwilę, czem pozbawił go swobody ruchu i przestraszył, a następnie zrobił to samo bratu Antoniego, Janowi Ziębie, który ujął się za skrzywdzonym bratem słowy: „Cóż on winien, że go tak pan maltretujesz“. Przytem odgrażał się żandarm, że gdyby nie uważał na żonę i dzieci Jana Ziemy, toby go na miejscu przebił bagnetem. Żonę Jana Zięby szarpał i popychał, kładąc jej zasypywać studnię. Po tem dzielnem urzędowaniu rozkazał żandarm Home rozejść się, chociaż wspomniani włościanie byli na swem obejściu i mogli stać, gdzie im się podoba.

Gdy rozżalony zniszczeniem studni Antoni Zięba powiedział, że i tak nad tą studnią nikt nocować nie będzie, żandarm ufny w opiekę starosty, zaaresztował i bosesgo popędził do Brzostka, nie pozwolił mu ani wdziać obuwia, ani wziąć odzież.

Zważywszy, że tego rodzaju barbarzyńskie postęпки są zdolne zachwiać zaufanie, jakim się cieszyła dotychczas żandarmerya;

zważywszy, że bezkarnie pozostawiony nietakt żandarmów może doprowadzić stale krzywdzoną ludność do ostatecznego rozgoryczenia i do rozlewu krwi niewinnych;

zapytują podpisani Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego, czy znane mu są przedstawione fakta i co zamysła zarządzić, by nie powtarzały się po-

dobne nadużycia i by żandarmi, nadużywając swej władzy, nie napastowali spokojnej ludności?

Interpelant:
Bojko.

Stapiński, F. Włodek, Mogilnicki, Krempa, Bohaczewski, Ochrymowicz, Barabasz, Staruch, Szmigielski, J. Jaworski, Kuryłowicz, Effiuowicz, Potoczek, Huryk, Oleśnicki.

I n t e r p e l a c y a

Podpisani zapytują Wydział krajowy, o ile zadość się stało poleceniu Sejmu z d. 5. marca 1907 L. 1502 w sprawie opracowania emerytalnego statutu dla lekarzy okręgowych.

Lwów, d. 4. października 1907.

Interpelant
Mars.

Paszkowski, A. Jędrzejowicz, Hupka, Wł. Jaworski, Wodzicki, Tarnowski, Gorajski, K. Badeni, Męciński, Götz, Gołuchowski, Czajkowski, Wurst, Bednarski, Jabłoński, Trzecieski, S. Jędrzejowicz, Tyszkiewicz.

I n t e r p e l a c y a

do JW. Pana c. k. Komisarza rządowego.

Dziesięć lat mija, jak Wysoki Sejm na wspólny wniosek posłów hr. Gołuchowskiego i Rudrofa uchwalił potrzebę szkół średnich w Czortkowie i w Krośnie i zawezwał c. k. Rząd o utworzenie tych szkół.

Co do Krosna uczyniło się zadość temu postulatowi Sejmu krajowego, zaś co do Czortkowa dotychczas c. k. Rząd temu objawionemu żądaniu Wysok. Sejmu zadość nie uczynił, mimo, że na wezwanie c. k. Rady szkolnej krajowej tak gmina miasta Czortkowa jak i Reprezentacya powiatowa czortkowska do daleko idących ofiarności się deklarowali.

Ponieważ od chwili powzięcia powołanej na wstępie uchwały sejmowej cała serya szkół średnich w kraju została kre-

owaną, a w tej liczbie nawet w takich miejscowościach, gdzie tego konieczność niezbędna nie zachodziła, natomiast miasto Czortków, jako środkowe w południowym Podolu i jako siedziba rozmaitych władz i w bliskiej przyszłości także Sądu obwodowego, pozostaje systematycznie pomijane.

Przeto zapytują podpisani:

Czyli i kiedy Wys. c. k. Rząd zamierza otworzyć szkołę średnią w Czortkowie.

Interpelant
Rudrof.

Paygert, Mikołaj Torosiewicz, Schnell, Cieński, Trzecieski, Horodyski, Korytowski, Piniński, Czarkowski-Golejewski, Moysa, Szeptycki, Teodorowicz, Płocki, Sozański, Czaykowski, Krzysztofowicz, Jan Urbański, Tadeusz Cieński, Lityński, Gołuchowski.
Sekretarz p. Mazikiewicz czyta:

W n i o s e k

posła Hanczakowskiego i tow. w sprawie założenia gimnazjum w Turce z językiem wykładowym ruskim.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby z dniem 1. września 1908 otworzył w Turce gimnazjum z językiem wykładowym ruskim, a to ze względu na konieczną potrzebę założenia gimnazjum dla powiatu turezańskiego i sąsiednich powiatów o ludności ruskiej.

Już w r. 1905 Rada powiatowa w Turce uchwaliła przedsięwziąć u władz stosowne kroki w tej sprawie, — a obecnie Wydział powiatowy turezański domaga się ponownie utworzenia gimnazjum w Turce. Powiat turezański składa się z 74 gmin i liczy więcej jak 70.000 mieszkańców. Sąsiednie gimnazya są oddalone od Turki nad Stryjem, jak następuje:

- a) gimnazjum w Samborze o 62 klm.
- b) „ w Przemyślu o 100 „

- c) „ w Sanoku o 90 K
- d) „ w Stryju o 120 „
- e) „ w Drohobyczu o 90 „

Do szkół w Turce zapisnje się co roku około 400 uczniów, a do samej IV. klasy normalnej przeciętnie około 60 uczniów, — wobec czego jest naglącą potrzebą kulturalną ubogiej ludności powiatu górskiego, jakim jest powiat turezański i sąsiedni powiat sądowy Lutowiska, — ażeby w samej Turce z okazji 60-letniego jubileuszu naszego Najmiłościwszego Monarchy gimnazjum założono.

Lwów, d. 2. października 1907.

Wnioskodawca:
Hanczakowski, w r.

Korol, Staruch, Barabasz, Oleśnicki, Mogilnicki, Bohaczewski, Ochrymowicz, Effinowicz, Kuryłowicz, J. Jaworski, Huryk, Stojalowski, Szmigielski, Mazikiewicz.

I n t e r p e l a c y a

posła Oleśnickiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie wyboru zwierzchności gminnej w Pawelczu, pow. stanisławowskiego.

W gminie Pawelcze, pow. stanisławowskiego, odbyły się jeszcze przed rokiem wybory do rady gminnej, a dotychczas jeszcze nie nastąpiło ukonstytuowanie się nowo wybranej rady.

Gmina prosiła o to kilkakrotnie c. k. Starostwo, domagała się tego od c. k. Namiestnictwa i wysyłała w tej sprawie delegację, jednak wszystko pozostało bez skutku.

Wobec tego zapytują podpisani:

1) Czy wie o tem c. k. Rząd?

2) Czy gotów bezzwłocznie ukonstytuowanie rady gminnej w Pawelczu zarządzić?

Interpelant
Oleśnicki.

Hanczakowski, Korol, Bohaczewski, Effinowicz, Szmigielski, Staruch, Huryk, Kuryło-

wicz, Barabasz, J. Jaworski, Bojko, F. Włoddek, Stapiński, Mogilnicki.

I n t e r p e l a c y a

do Wysokiego Wydziału krajowego posła Oleśnickiego i tow. w sprawie niezatwierdzenia uchwały rady gminnej w Sorokach, buczackiego powiatu, co do zaprowadzenia ruskiej korespondencyi urzędowej przez

Wydział powiatowy buczacki.

Pod dniem 9/7. 1907 l. 104 zawiadomiła zwierzchność gminna w Sorokach Wydział powiatowy w Buczacz, że zaprowadziła u siebie ruską korespondencyę urzędową, a to na podstawie uchwały rady gminnej z dnia 8/7. 1907, której odpis do zawiadomienia dołączyła. Jednakże Wydział powiatowy w Buczacz odmówił zatwierdzenia tej uchwały, podając ze przyczynę, że sprawa ta załatwiona orzeczeniem z 26/5. b. r. l. 1824 i drugi raz traktowaną być nie może.

Wobec tego podpisani zapytują: Czy wie o tem Wysoki Wydział krajowy i czy gotów nielegalną uchwałę Wydziału powiatowego znieść, a uchwałę rady gminnej w Sorokach zatwierdzić.

Interpelant
Oleśnicki.

Bohaczewski, Kuryłowicz, Barabasz, Staruch, Ochrymowicz, Mogilnicki, Szmigielski, Effinowicz, Korol, Hanczakowski, Huryk, J. Jaworski.

I n t e r p e l a c y a

do c. k. Rządu w sprawie nielegalnego zachowywania się koncepisty Dr. Mieczysława Zaleskiego jako komisarza rządowego i komisji wyborczej przy wyborach gminnych w Rapczycach, powiatu drohobyckiego.

W gminie Rapczyce, powiatu drohobyckiego, urzęduje już rok dziesiąty Zwierzchność gminna i sztuczkaami różnemi i nadużyciami nie dopuszcza do przeprowadzenia nowych wyborów gminnych, żeby przedłużyć swe nrzędowanie.

Pierwsze wybory rozpisane na dzień 30. grudnia 1905 wstrzymał naczelnik gminy Jerzy Prystaj, nie ukończywszy wyborów w III. kole, gdy spostrzegł, że jego stronnicy upadają przy wyborach, pod pozorem bójki, którą rozpoczęli na ulicy jego adherenci, chociaż w lokalu wyborczym panował zupełny spokój. Na te wybory c. k. Starostwo w Drohobyczu mimo pisemnych prośb i ustnych nie wydelegowało komisarza rządowego.

Wybory drugie w dnia 19. maja 1907 odbyły się w obecności nadkomisarza Nieświatowskiego, jako komisarza rządowego; w kole III. zwyciężyła lista przeciwna Zwierzchności gminnej, a gdy i w kole II. lista Zwierzchności chwiała się, komisya wyborcza, składająca się z samych adherentów Zwierzchności, nie chciała dalej przeprowadzać wyborów, żeby wybory mogły być ukończone. Natychmiast po odjeździe komisarza rządowego wykradziono pozostawione w przechowaniu wójta Jerzego Prystaja listy wyborcze, prawdopodobnie za jego zgodą i wiedzą, a c. k. Namiestnictwo poleciło ułożyć listę nową, lecz wójta nie ukarano.

Aż na 10. maja 1907 ogłosił wójt wybory gminne, lecz i te bez żadnego powodu odwołał i zwlekał z ogłoszeniem wyborów mimo kilku zażaleń pisemnych i ustnych mieszkańców tak do c. k. Starostwa, jak i do c. k. Namiestnictwa. Trzecie wybory ogłosił dopiero na dzień 26. września 1907 roku. Wyborcy, znając z precedensów, że c. k. Starostwo w Drohobyczu patrzy się przez palce na nielegalne zachowanie się Zwierzchności gminnej i pomaga jej w przedłużeniu urzędowania, zwrócili się z prośbą do prezydium c. k. Namiestnictwa, żeby poleciło c. k. Starostwu w Drohobyczu wysłać komisarza rządowego, żeby już raz te gminne wybory w Ropczycach mogły się odbyć spokojnie i legalnie. I rzeczywiście w dniu 26. września przyjechał jako komisarz rządowy koncepista Dr. Mieczysław Zaleski i na wózku znanego machera wyborczego Juliusza Freja,

dzierżawcy z Opar, który przy wyborach do Rady państwa w 1897 r. był członkiem komisji wyborczej w Drohobyczu, kiedy to z urny ukradziono Dr. Eugeniuszowi Oleśnickiemu zwyż 40 głosów i tylko dzięki pobłażliwości prokuratora państwa w Stryju wyszedł cało z tej nieczystej sprawy.

Tego to machera wyborczego powołał wójt razem z trzema swymi adherentami do komisji wyborczej.

Zaraz na początku wyborów III. koła wbrew przepisom §. 21. ord. wyb., że wybory gminne powinny odbywać się publicznie, komisarz rządowy zarządził, żeby w lokalu wyborczym oprócz komisji wyborczej nikt nie znajdował się i wyprosił księdza miejscowego Michała Baczyńskiego z lokalu wyborczego, chociaż ten miał głos w III. kole jako przewodniczący czytelnik „Proświty“ w Ropczycach, a gdy ten wyszedł z lokalu i przez okno otwarte przypatrywał się wyborom, polecił żandarmowi usunąć go stamtąd, dopiero na groźbę, że będzie teteografować do Prezydium Namiestnictwa, pozostawił go na miejscu a wyborcom wszystkim III. koła polecił zgromadzić się na dworze przed lokalem wyborczym, chociaż ustawa inaczej przepisuje. Także i komisya wyborcza zaczęła urzędowanie swe nielegalną uchwałą, że nie będzie przyjmować pełnomocnictw od właścicieli realności, zamieszkałych w innych gminach, wbrew §. 4. ust. 5 ord. wyb., a komisarz rządowy tej uchwały nielegalnej nie zasystował.

Te dwa zarządzenia miały na celu unieważnienie całych wyborów, a zarazem przedłużenie urzędowania Zwierzchności gminnej.

Lecz na tem nielegalność nie skończyła się. Komisya wyborcza chciała koniecznie przeforsować, aby jako radni z III. koła wyszli adherenci wójta, więc członek komisji, wspomniany Juliusz Fraj, wywołując wyborców z listy głoszących, adherentów wójta wywoływał głośno i czekał

po kilka minut na ich przybycie z podwórza, gdy imiona przeciwnych wójtowi wyborców po cichu i szybko odczytywał, tak, iż zanim wyborca przyszedł przed komisję z podwórza, już inny wyborca był wywołany i jemu powiedziała komisya po przeczytaniu całej listy głosujących, zgłosić się.

Adherenci wójta oddawali kartki białe, a przeciwnicy niebieskie, tak, że komisya mogła wnioskować, która strona zwycięży, a gdy przeczytano listę głosujących, widać było, że mimo sztuczek wszystkich kartek niebieskich było o kilka więcej jak białych, tedy komisya dopuściła jeszcze tylko kilku adherentów wójta do głosowania, nie dopuściwszy zgłaszających się następujących przeciwnych wyborców: 1) Ilka Tabaczyńskiego, który miał głosować za siebie i 2) za żonę Kaśkę z Andryjowskich Tabaczyńska, 3) Andrusia Mameczyna za żonę Naścię z Pelechatych Hnatków i 4) za pełnomocnictwem od wdowy Kaśki z Pelechatych Hawryliszyn, 5) Wasyla Tabaczyńskiego za siebie, 6) Piotra Bandrowskiego za żonę Naścię Hryńków, 7) Kostia Kobielnika Małego, który miał pełnomocnictwo od wdowy Anny Kobielnik, 8) Michała Kobielnika Kowalów, który miał głosować za Barbarę i Naścię Bug.

Gdy komisya wyborcza przez takie zachowywanie się doprowadziła do tego, że w urnie było kilka kartek białych więcej jak niebieskich, zamknęła głosowanie, mimo że przed drzwiami lokalu, gdzie III. koło w myśl rozporządzenia komisarza rządowego było zebrane, byli obecni jeszcze następujący wyborcy, którzy chcieli głosować i głośno tego żądali: 9) Mikołaj Musiała, 10) Oleksa Stecula, 11) Bazyli Kobielnik Zoszczyn, 12) Mikołaj Kopacz za siebie i 13) za żonę Naścię z Kobielników Kopacz, 14) Aleksy Pańczak, 15) Mytro Łocuniak za żonę Nikona, syna Daniła, Annę i Kaśkę Hnatków, 16) Mytro Diakowicz, który miał głosować za żonę Naścię z Hryńków Diakowicz, 17) Piotra Oseredzuka z pełnomocnictwem od Naści Łocuniak, 18) Onifro

Pyciw za Julkę i Maryę Mazur, 19) Mikołaja Hnatków Szpyrnik i wielu innych. A doliczając tych wyborców, którzy w myśl §. 4. ust. 5 mieli prawo głosować za właścicieli realności w innych gminach, w liczbie nad 20. okaże się, że komisya wyborcza nie dopuściła nad 40 wyborców uprawnionych do głosowania, żeby przymusić wybór swych adherentów.

Po takim nielegalnym zamknięciu głosowania, komisarz rządowy sam zamknął okno i postawił na straży żandarmów, żeby nikt ani wchodził do lokalu wyborczego, ani nawet przez okno nie zaglądał, co się dzieje w lokalu.

Po trzygodzinnem, całkiem tajnem skrutynium, ogłoszono rezultat wyborów. w którym adherenci wójta wyszli radnymi większością 6-7 głosów, a tymczasem wyborcy strony przeciwnej, zliczywszy swe głosy, przekonali się, że liczba głosów oddanych na ich radnych była mniejsza jak w rzeczywistości, tak, że przekonali się, że w czasie skrutynium ktoś zamieniał ich kartki niebieskie na białe i że nawet ten rezultat po tak nielegalnie przeprowadzonym głosowaniu okazuje się fałszywym, szczególnie, że przy skrutynium II. koła, gdzie adherenci wójta oddali o 10 kartek więcej, ktoś z członków komisji podrzucił 11 kartek, tak, że sam komisarz rządowy ze względu na oczywiste oszustwo wyborcze zasystował wybory i już rezultatu wyborów II. koła nie ogłoszono.

Kiedy przeciwna Zwierzchności gminnej partya chciała w dniu 1. września 1907 doręczyć przez Oleksę Kobielnika i Stefana Hnatkowego wójtowi protest przeciw wyborom III. koła, ten tego protestu nie przyjął, tak, że protestujący musieli wnieść swój protest na ręce c. k. Starosty w Drohobyczu, któremu całą sprawę przedstawiono ustnie.

Ze względu na ten faktyczny stan zapytują podpisani:

1) Czy c. k. Rząd gotów jest załatwić jak najprędzej ten protest i jak naj-

prędzej postarać się o legalne przeprowadzenie wyborów gminnych w Rzepczycach?

2) Czy pociągnięcie naczelnika gminy Jerzego Prystaja do odpowiedzialności za nadużycie władzy urzędowej, przez nieprzyjęcie protestu wyborczego popełnione? I czy gotów jest usunąć go od urzędowania?

3) Czy postara się o to, żeby tych, którzy naruszyli ustawę karną o wolności wyborów, Sąd, do którego weszło doniesienie karne, odpowiednio ukarał?

4) Czy po przeprowadzeniu śledztwa i dochodzeniu zarzutów protestu pociągnięcie do odpowiedzialności koncepistę Namiestnictwa Dr. Mieczysława Zaleskiego za to, że wbrew przepisom §. 21. ord. wyb. dla gmin nie dopuścił do jawnych wyborów gminnych w Rzepczycach i przez to dał sposobność członkom komisji wyborczej zamieniać przy skrutynium i podrzucać kartki wyborcze i, że chociaż był wysłany do pilnowania ustawy, nie tylko sam dopuścił się nielegalności, ale i komisji zezwolił uchylać uchwały sprzeczne z ustawą.

Interpelant
Oleśnicki.

Hanczakowski, J. Jaworski, Korol, Bojko, Bohaczewski, F. Włodek, Eftinowicz, Stapiński, Kuryłowicz, Szmigielski, Mogilnicki, Staruch, Barabasz, Huryk.

I n t e r p e l a c y a

do Wysokiego Wydziału krajowego posła Mogilnickiego i tow. w sprawie zakazu budowy domu gminnego przez Wydział powiatowy w Skałacie w gminie Rożyska, skałackiego powiatu.

Gmina Rożyska, skałackiego powiatu zamierzała wybudować dom gminny, gdzieby mieściła się kancelarya urzędu gminnego. W tym celu wyszukano odpowiedni plac w środku wsi, przy drodze głównej, ażeby dostęp dla wszystkich mieszkańców był wygodny i zaczęła budowę. Gdy już fundamenty były

gotowe i ściany prawie po okna wykończone — nadesłał do Zwierzchności gminnej Wydział powiatowy w Skałacie uchwałę z. 17/8. 1907 l. 1633 i zakazuje dalszą budowę niby z tej przyczyny, że taki budynek nie powinien być budowanym blisko drogi. Przeciw temu wniosła gmina oczywiście rekurs, lecz ponieważ zachodzi obawa, że ten rekurs zanadto długo w Wydziale powiatowym w Skałacie będzie załagać, przeto podpisani zapytują:

Czy gotów Wysocki Wydział krajowy sprawę budowy nowego domu gminnego w Rożyskach zbadać, wniesiony przez gminę rekurs jak najspieszniej kazać sobie przedłożyć i korzystnie dla gminy załatwić?

Interpelant
Mogilnicki.

Bohaczewski, Huryk, Barabasz, Szmigielski, Staruch, Oleśnicki, Korol, Ochrymowicz, Hanczakowski, J. Jaworski, Kuryłowicz, Bojko, Eftinowicz, F. Włodek, Krempa, Stapiński.

Odpis załącznika do l. s. 3545.

Wysoki Wydziale!

Zaczezione orzeczenie jest zupełnie nieprawne. Zwierzchność gminna, przyzwyczajając na budowę domu dla urzędu gminnego, stosowała się zupełnie do postanowienia ustawy. Oddalenie od budującego się domu od drogi przewyższa normalne oddalenie, bo rzeczywiście wynosi więcej niż 2 m.; natomiast okoliczność, że Wydział powiatowy chciałby ewentualnie rozszerzyć drogę i poprowadzić ją tak, ażeby budynek gminny musiał być posunięty, nie może wobec terazniejszych rzeczywistych danych — usprawiedliwić zaczezonego orzeczenia. Jeżeli Wydział powiatowy rzeczywiście w ten sposób zamierza drogę prowadzić, powinien był zamiar swój ogłosić dawno, tak ażeby rekursująca gmina budowy była nie rozpoczynała; dziś natomiast, gdy budowa dokonana jest po okna, byłoby to połączone z wielką, niepowetowaną stratą gminy, tem więcej, że niema nawet żadnej pe-

wności, czy projektowana droga będzie tak prowadzoną, że krytyczny budynek stałby na przeszkodzie. Wydział powiatowy stoi tu na stanowisku zupełnie arbitralnem i ewentualna komisya na miejscu potwierdzi w ealej pełni naprowadzone tu okoliczności. Wobec tego podpisana wnosi :

Wysoki Wydział krajowy raczy za-czepione orzeczenie jako nieprawne znieść.

Zwierzchność gmiuna, Rożyska, dnia 20/9. 1907. Ilko Łypka, naczelnik gminy.

Do Wysokiego Wydziału krajowego we Lwowie (przez Wydział powiatowy w Skałacie). Rekurs gminy Rożyska (poczta Tarnoruda) do rąk naczelnika Ilka Łypka przeciw orzeczeniu Wydziału powiatowego z dnia 17/8 1907 l. 1633.

I n t e r p e l a c y a

posła Kuryłowicza i towarzyszy do Wydziału krajowego co do naprawy drogi w gminie Wisłoczek, Zawadka, Wisłok, Darów, Puławy (pow. sanockiego).

Drogi gminne II. klasy, wiodące od gościńca do gmin Wisłoczek, Zawadka rymanowska, Wisłok, Darów i Puławy, wszystkie w powiecie sanockim, są od wielu lat tak strasznie zaniedbane, że jazda temi drogami jest wprost z niebezpieczeństwem życia połączona, nie mówiąc już o wielkich trudach ludzi i koni. Prośby gmin do Wydziału powiatowego w Sanoku o udzielenie zasiłków na poprawę tych dróg pozostają bez skutku.

Przeto podpisani zapytują Wydział krajowy :

Czy raczy on odnieść się do Wydziału powiatowego w Sanoku, ażeby tenże czem prędzej dał początek do poprawy drogi wiodącej od gościńca do gmin Wisłoczek, Zawadka rymanowska, Wisłok, Darów i Puławy przy udzieleniu odpowiedniej pomocy pieniężnej.

Interpelant
Kuryłowicz.

Oleśnicki, Effinowicz, Ochrymowicz, Barabasz, Szmigielski, Staruch, J. Jaworski, Korol, Stojałowski, Huryk, Mogilnicki, Hanczakowski, Mazikiewicz.

I n t e r p e l a c y a

posła Kuryłowicza i towarzyszy do c. k. Komisarza rządowego w sprawie nieprzyjmowania ruskich kwitów przez niektórych przewodniczących Rad szkolnych.

Wielu przewodniczących Rad szkolnych Polaków, odmawia wypłaty ruskiemu kapłanowi asygnowanego przez okręgową Radę szkolną wynagrodzenia za podwoje, z powodu udzielania nauki religii na filiach, tylko dlatego, że ci księża przedkładają ruskie kwity. Dla przykładu tylko wskazujemy na osoby gr. kat. parochów w Cyganach (powiat Borszczów) i w Pełni (powiat Sanok).

Protestując przeciw temu zaprzeczeniu praw języka ruskiego zupełnie niesprawiedliwemu tym faktem, że w dotyczących szkołach jest polski język wykładowy, zapytują podpisani c. k. Komisarza rządowego :

Czy raczy c. k. krajowa Rada szkolna polecić wszystkim okręgowym Radom szkolnym, ażeby nakazały przewodniczącym miejscowych Rad szkolnych przyjmowanie bezwarunkowo ruskich kwitów na asygnowane wydatki.

Interpelant
Kuryłowicz.

Oleśnicki, Effinowicz, Ochrymowicz, Barabasz, Szmigielski, Staruch, J. Jaworski, Korol, Hanczakowski, Mazikiewicz, Mogilnicki, Huryk, Stojałowski, Bohaczewski.

I n t e r p e l a c y a

posła Kuryłowicza i towarzyszy do c. k. Komisarza rządowego co do składania przyrzeczenia służbowego przez nauczycieli Rusinów w języku ruskim.

W wielu okręgowych Radach szkolnych c. k. Starostowie nie uwzględniają

prośb tymczasowych nauczycieli Rusinów, ażeby ci przyrzeczenie służbowe mogli składać w rodzinnym języku ruskim.

Ponieważ takie przyrzeczenie, zastępujące przysięgę służbową, jest aktem uroczystym, który jak przysięga wedle utartych zwyczajów w świecie nabiera wtedy większej wagi, gdy jest składane w rodzinnym języku, przeto zapytują podpisani c. k. Komisarra rządowego:

Czy raczy c. k. krajowa Rada szkolna polecić okręgowym Radom szkolnym, ażeby przyrzeczenie służbowe od nauczycieli Rusinów odbierały w ruskim języku?

Interpelant
Kuryłowicz.

Oleśnicki, Effinowicz, Ochrymowicz, Barabas, Szmigielski, Staruch, Korol, Stojalowski, J. Jaworski, Mogilnicki, Hanczakowski, Bohaczewski, Huryk, Mazikiewicz.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń, interpelacye zaś zaś odstąpi p. Komisarzowi rządowemu, względnie Wydziałowi krajowemu.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z gminy Tyniowice-Chorzów dwóch odrębnych gmin administracyjnych.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie czasowego uwolnienia budynków w Krakowie, które zostaną wybudowane na gruntach porofy-

fikacyjnych, nabytych przez gminę od Skarbu Państwa, od placenia dodatków krajowych i gminnych od podatku czynszowego.

W zastępstwie chwilowo nieobecnego w Izbie sprawozdawcy p. Jahla p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następny punkt porządku dziennego którym jest sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Szweda i towarz. w sprawie uwolnienia wszelkich dokumentów prawnych i podań hipotecznych, dotyczących najmu lub zakupu gruntów i budynków na rzecz szkół ludowych od opłat stempli i należności skarbowych, Marszałek z powodu chwilowej nieobecności w Izbie sprawozdawcy p. Wincentego Kraińskiego usuwa na razie z porządku dziennego.

Następuje więc:

Sprawozdanie komisji wodnej o wniosku posła Götza w sprawie zabudowania potoków górskich i zalesienia stoków gór u źródeł Dynajca, obwałowania Dunajca i przyspieszenia jego regulacji.

Sprawozdawca p. K. Lubomirski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbanckiego od czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Poleca się Wydziałowi krajowemu aby akcyę ochronnego zalesienia stoków górskich na podstawie ustawy z 15/VI 1904 Dz. u. k. Nr. 94 przyspieszył.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał potrzebę i korzyści obustronnego obwałowania Dunajca w górę, od istniejących już wałów i zdał sprawę Sejmowi, względnie przedłożył projekt tego obwałowania.

3) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby porozumiał się ze stronami interesowanymi, celem przeprowadzenia regulacji bocznych dopływów Dunajca w jego średnim biegu, drogą osobnych ustaw kraj., lub mniejszych melioracji.

4) Wzywa się Rząd:

aby na przestrzeni Dunajca w powiatach brzeskim i tarnopolskim przyspieszono regulację w tych miejscach, w których ostatnie powodzie spowodowały stan groźny dla nadbrzeżnych gruntów.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—4 komisji które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji wodnej o wniosku p. Kazimierza Lubomirskiego w sprawie regulacji rzeki Raby.

Sprawozdawca p. K. Lubomirski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji.

Wzywa się c. k. Rząd aby:

1) dla regulacji rzeki Raby oprócz kierownictwa regulacyjnego w Bochni ustanowił drugie w Myślenicach;

2) aby bezzwłocznie drugą systematyczną regulację na rzece Raby na przestrzeni Mszana dolna-Dobczyce rozpoczął.

3) aby na ten cel użyto funduszków z innych regulacji zbywających, które i tak wobec postępu robót przed r. 1912 nie zostaną zużyte.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji oddzielnie głosując nad każdym punktem 1—3 tegoż wniosku które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji wodnej o wniosku nagłym p. Oleśnickiego i towarzyszy

w przedmiocie wynagrodzenia gminie i mieszkańcom wsi Hurnie, powiatu stryjskiego szkody zrządzonej przez wylew rzeki Stryja.

Sprawozdawca p. Merunowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku a mianowicie w trzecim wierszu wniosku komisji skreślić należy słowo „przez“.

Wysoki Sejm raczy nechwalić:

Wniosek nagły posła Oleśnickiego i tow. l. s. 2363/07 domagający się wynagrodzenia przez c. k. Skarb państwa szkody, jaką wyrządził gminie i mieszkańcom wsi Hurnie powiatu stryjskiego wylew rzeki Stryja w miejscu, gdzie są rozpoczęte roboty regulacyjne — odstępuje się c. k. Rządowi do załatwienia.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Marszałek oznajmia, iż Izba wraca do usuniętego poprzednio punktu porządku dziennego.

Następuje więc:

Sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Szweda i tow. w sprawie uwolnienia wszelkich dokumentów prawnych i podań hipotecznych, dotyczących najmu lub zakupu gruntów i budynków na rzecz szkół ludowych od opłaty stempli i należitości skarbowych.

Sprawozdawca p. Wincenty Krański uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby przy projektowanej reformie ustawy o poborze należitości stemplowych i prawnych uwolnił dokumenta prawne, co do zakupu gruntów i budynków, dalej dokumenta co do najmu takichże gruntów i budynków,

wreszcie podania sądowe w kierunku uzyskanie wpisów hipotecznych, a niemniej i same wpisy hipoteczne na rzecz szkół ludowych od opłaty całej należności stempowej względnie prawnej, a to nawet w tym wypadku, gdyby drugiej ze stron działających podobne uwolnienie nie przysługiwało.

2) Ażeby przyspieszył przedłożenie ustawy reformującej pobór należności stempowych i bezpośrednich, do ustawodawczego załatwienia.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji oddzielnie głosując nad każdym punktem 1 i 2 tegoż wniosku, które p. sprawozdawca odczytuje.

Z powodu chwilowej nieobecności p. sprawozdawcy w Izbie, następny punkt porządku dziennego, którym jest: Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji gminy miasta Ropeczyce o niższenie prestacyi na płace nauczycieli, — Marszałek na razie usuwa.

Następnie więc:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Kalinówka ze związku gminy Oryszkowce powiat Bóbrka i utworzenia z niego samostnej gminy administracyjnej.

Marszałek udziela głosu p. sprawozdawcy.

Sprawozdawca p. Maiss, oznajmia imieniem komisji, iż w projekcie ustawy proponowany przez komisję, Art. II. ulegnie zmianie, a mianowicie proponuje go komisya obecnie w odmiennej następującej stylizacji:

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Następnie p. sprawozdawca uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od

czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia o utworzeniu z przysiółka Kalinówka, należącego do związku gminy Oryszkowce powiat Bóbrka gminy administracyjnej pod nazwą Kalinówka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Kalinówka, o ile tworzy zwarty kompleks gruntów, wyłącza się w tym zwartym kompleksie ze związku gminy Oryszkowce powiat Bóbrka i tworzy się z niego samostną gminę administracyjną pod nazwą Kalinówka.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda,

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z obszaru dworskiego w Zubowmostach samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Konstantówka.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U s t a w a

z dnia o utworzeniu z posiadłości wchodzącej w skład obszaru dworskiego w Zubowmostach powiat Żółkiew nowej gminy administracyjnej pod nazwą Konstantówka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Posiadłość, wchodząca dotychczas w skład obszaru dworskiego Zubowmosty powiat Żółkiew, a stanowiąca zwarte w swych granicach terytorjum, tworzyć ma nową samoistną gminę administracyjną pod nazwą Konstantówka.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanej posiadłości tabularnej Wola baraniecka nowej gminy administracyjnej pod nazwą Wolica polska.

Sprawozdawca p. Buynowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Wola baraniecka, powiat Sambor, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Wolica polska.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Posiadłości powstałe wskutek rozparcelowania majątności tabularnej Wola baraniecka powiat Sambor, a stanowiące zwarty obszar, tworzyć mają nową samoistną gminę administracyjną pod nazwą Wolica polska.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie wyłączenia przysiółka Babin zarzeczny ze związku gminy Babin i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca poseł Maiss oznajmia imieniem komisji, iż w projekcie ustawy proponowanej przez komisję art. III. ulegnie zmianie, a mianowicie obecnie proponuje go komisya w odmiennej następującej stylizacyi :

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

P. sprawozdawca uwolniony następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę :

U s t a w a

z dnia o wyłączeniu przysiółka Babin zarzeczny ze związku gminy Babin powiatu kałuskiego i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje :

Art. I

Przysiółek Babin zarzeczny, o ile tworzy zwarty kompleks, wyłącza się w tym zwartym kompleksie ze związku gminy Babin. powiat Kalusz i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną pod nazwą Babin zarzeczny.

Art. II.

Granicę między gminą Babin zarzeczny a gminą Babin tworzyć ma rzeka Łomnica.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dniu jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Barczyce niemieckie z związku gminy Barczyce i utworzenie z niego samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Barczyce dolne.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy.

Sprawozdawca, sprostowawszy imieniem komisji nazwę gminy Barczyce na Barcice, oznajmia imieniem komisji, iż w projekcie ustawy proponowanej przez komisję art. II. ulegnie zmianie, a mianowicie proponuje go komisya w odmiennej następującej stylizacji:

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia

Sprawozdawca uwolniony następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia o utworzeniu z przysiółka Barcice niemieckie, należącego do związku gminy Barcice, powiat Nowy Sącz, samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Barcice dolne.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Barcice niemieckie, o ile tworzy zwarty kompleks gruntów, wyłącza się w tym zwartym kompleksie ze związku gminy Barcice powiat Nowy Sącz i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną pod nazwą Barcice dolne.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Jamne ze związku gminy Nahorec małe i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Marszałek udziela głosu p. sprawozdawcy.

Sprawozdawca p. Maiss oznajmia imieniem komisji, iż w projekcie ustawy proponowanej przez komisję art. II. ulegnie zmianie, a mianowicie obecnie proponuje komisya odmienną następującą jego stylizację:

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia:

P. sprawozdawca uwolniony następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia o utworzeniu z przysiółka Jamne, należącego do związku gminy Nahorce małe, powiat Kamionka Strumiłowa, samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Jamne.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Jamne, o ile tworzy zwarty kompleks gruntów, wyłącza się w tym zwartym kompleksie ze związku gminy Nahorce małe powiat Kamionka strumiłowa i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną pod nazwą Jamne.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek oznajmia, iż następuje chwilowo przedtem usunięty punkt siódmy porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji gminy miasta Ropeczyce, żądającej niższenia prestacyi na płace nauczycieli o kwotę 2200 koron.

Sprawozdawca p. Kramarczyk odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gminy miasta Ropeczyce do l. 2645 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu się z c. k. Radą szkolną krajową i sprawozdania.

Marszałek otwiera rozprawę.

Przemawia p. Jędrzejowicz Adam, stawiając poprawkę, aby po słowach „w porozumieniu z c. k. Radą szkolną“ dodać „możliwego uwzględnienia“.

Izba poprawkę powyższą p. Jędrzejowicza Adama, którą Marszałek odczytuje, popiera.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca przyjmując imieniem komisji poprawkę p. Jędrzejowicza Adama, poczem Izba uchwała wniosek komisji wraz z poprawką p. Adama Jędrzejowicza, przyjętą przez sprawozdawcę.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o wnioskach nagłych w sprawie klęsk elementarnych i o petycyach w tym przedmiocie.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Skałkowskiemu, który prostuje omyłkę druku w sprawozdaniu, a mianowicie przy petycji l. s. 3113 zamiast „Romanowka“ ma być „Romanówka“, a następnie oznajmia imieniem komisji, iż wnioskiem komisji mają być objęte dwie petycje, które wpły-

nęły już po wydrukowaniu sprawozdania, a mianowicie petycja l.s. 2981 gminy Miłkaszów o zapomogę dla pogorzalców i petycja l.s. 3194 Wydziału powiatowego w Myślenicach o zapomogę z powodu klęsk elementarnych.

P. sprawozdawca uwolniony następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wymienione w niniejszem sprawozdaniu wnioski i petycje przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i zatwierdzenia względnie do udzielenia zasiłków ze sumy 500.000 K przeznaczonej do dyspozycji Wydziału krajowego z powodu klęsk elementarnych.

Marszałek otwiera rozprawę.

Przemawia p. Hanczakowski, wnosząc, ażeby jego wniosek, odczytany na posiedzeniu z 4. października 1907 w sprawie zapomogi dla ludności powiatu turezańskiego, objąć również powyższym wnioskiem komisji budżetowej.

Izba wniosek ten p. Hanczakowskiego popiera.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i imieniem komisji godzi się na wniosek p. Hanczakowskiego.

Izba uchwała następnie powyższy wniosek komisji wraz z wnioskiem p. Hanczakowskiego, przyjętym przez p. sprawozdawcę.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej w sprawie prowizorium budżetowego na I. półrocze 1908.

Sprawozdawca p. Skalkowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1908 — na podstawie budżetu na rok 1907 uchwalonego.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do pobierania w roku 1908 dodatków do państwowych podatków bezpośrednich na rzecz funduszu krajowego, mianowicie od każdej korony całej przepisanej należności podatkowej państwowej:

a) przy podatku gruntowym, domowo-klasowym i 5% podatku od domów wolnych od podatku po 72 groszy,

b) przy podatkach bezpośrednich osobistych, z wyjątkiem podatku osobisto dochodowego, po 78 groszy.

Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim, opłacać będą dodatki do podatków:

w następstwie ad a) wymienionych po 64 groszy,

zaś od podatków w ustępie ad b) wymienionych po 70 groszy.

III. Udzielone ad I. i II. upoważnienia mają moc prawną do 30. czerwca 1908.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia w razie potrzeby pożyczki krótkoterminowej do wysokości 7,900.000 K na pokrycie niedoboru z r. 1908, tudzież sumy przeznaczonej osobną uchwałą sejmową na zasiłki z powodu klęsk elementarnych.

Pożyczka ta ma być oprocentowaną najwyżej po 4%, a zwróconą być ma najpóźniej 1. stycznia 1911.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną, oznajmia, iż zapisani są do głosu przeciw wnioskowi komisji: pp. ks. Jaworski, Skołyśzewski, Bohaczewski, Stapiński, Korol, Stojałowski i Szmigielski, zaś za wnioska-

mi komisji: pp. Głębiński, Milewski, Starzyński i Piniński i udziela głosu pierwszemu mowcy przeciw p. ks. Jaworskiemu.

Przemawia p. ks. Jaworski.

Przemawia p. Milewski, który zamienił się o miejsce w kolei przemówień z p. Głębińskim.

Przemawia p. Skołyszewski.

Marszałek oznajmia, że oprócz postów poprzednio już do głosu zapisanych, zapisali się jeszcze do głosu: pp.: Czajkowski, Wiktor, Leo, Bobrzyński, Sare i Fedorowicz.

Marszałek odracza posiedzenie do godziny 7 wieczorem.

Przerwa posiedzenia godzina 2 minut 5 popołudniu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 5. października 1907.

Początek posiedzenia o godzinie 7 minut 25 wieczorem.

Marszałek konstatuje dostateczną liczbę postów i otwiera napowrót przerwane posiedzenie.

Następuje dalszy ciąg rozprawy ogólnej nad sprawozdaniem komisji budżetowej o prowizoryum budżetowym na I. półroczu 1908.

Marszałek udziela głosu p. Głębińskiemu.

Przemawia p. Głębiński.

Przemawia p. ks. Bohaczewski.

Przemawia p. Starzyński.

Przemawia p. Stapiński.

Marszałek oznajmia, iż z powodu opóźnionej pory ma zamiar zamknąć posiedzenie i odczytuje zgłoszony następujący wniosek nagły p. ks. Stojalowskiego.

Wniosek nagły.

Uchwałą z dnia 28. marca b. r. uchwalił Wysocki Sejm do rubryki XVI. poz. 14, ażeby Wydział krajowy po zbadaniu sprawy subwencji dla Domu polskiego w Bielsku wstawił w budżet krajowy aż do r. 1912, co też Wydział krajowy uchwalił.

Ponieważ jednak ten peryod nie wystarcza na pokrycie kosztów budowy sali

i zupełne uporządkowanie stanu finansowego Domu polskiego, przeto podpisani wnoszą:

Wysocki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wstawienie do budżetu kwoty 2000 koron do Rubr. XVI. poz. 14 obecnie do roku 1912 przyznane przedłużył w miarę uznania i potrzeby najwyżej do roku 1930.

We Lwowie d. 4. października 1907

Wnioskodawca :
Stojalowski.

Cielecki, Effinowicz, F. Włodek, Wesoliński, Wilezkiewicz, Szajer, Hanczakowski, Czarkowski-Golejewski, Buynowski, Sala, Bojko, Zdzisł. Skrzyński, L. Cieński, Potoczek, Stadnicki, Szwed, Sozański, J. Szepczycki, Oleśnicki, A. Theodorowicz, Trzeciński, Kramarczyk, Korol, Szponder, Krzysztofowicz, Bał, Brunicki, Barabasz, Kuryłowicz, Horodyski, Kozłowski, Paszkowski, Wurst, Paygert, Skołyszewski, Krempa, Męciński, Rayski, Maryewski, Merunowicz, Dembiński, Jahl, Głębiński, Pastor.

P. ks. Stojalowski uzasadnia uagłość tego wniosku, a następnie sam wniosek, wnosząc pod względem formalnym na przekazanie go komisji budżetowej z poleceniem przedłożenia w jak najkrótszym czasie sprawozdania bez drukowania.

Izba bez rozprawy uchwala nagłość tego wniosku p. ks. Stojalowskiego, w oddzielnem zaś głosowaniu bez rozprawy uchwala przekazanie go komisji budżetowej z poleceniem przedłożenia sprawozdania w jak najkrótszym czasie bez drukowania.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 7. października 1907 godzinę 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 11 minut 25 w nocy.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni, w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański, w. r.

Kazimierz Lubomirski, w. r.

